

Peter Mašič

ERASMUS V SKALARJEVO BREZNO

Med kaninskim taborom sem v novomeških koncih dobil povabilo na odpravo v Skalarjevo brezno v organizaciji Jamskega kluba Novo mesto. Ker je vsaka kaninska jama izjemna in zaradi možnosti, da spoznam nove jamarske prijatelje, sem se odzval na povabilo in se pridružil na prvih petih dneh ekspedicije, ki je trajala od 10. do 20. avgusta. Po društvenem taboru sem šel domov, na hitro opral opremo in se po dveh dneh ponovno znašel v Bovcu. Prvi dan odprave je bil v luči priprav in spoznavanja pisane mednarodne družine jamarjev. Spakirali smo vso potrebno hrano, se kopali, zvečer pa se družili v centru Bovca. Naslednji dan smo se z žičnico odpravili na hrib in pripeljali vso robo do D postaje, nato pa s tovorno žičnico do doma Petra Skalarja. Ta dan je bil namenjen predvsem pripravi opreme, zlaganju hrane iz ene vrečke v drugo ter aklimatizaciji. Zvečer smo imeli predstavitev zgodovine raziskovanja Skalarjevega brezna ter sestanek, kjer smo sestavili ekipe za v jamo.

Dodeljen sem bil v ekipo, ki bo štiri dni raziskovala najgloblje dele, poleg mene so bili še ruski Sved Yuri, Izraelec Yuval ter Jerica iz Topolšice.

Naslednji dan smo okoli poldneva odšli v jamo, težko naloženi vsak z dvema prasicama. Spust je potekal kar tekoče, saj je profil jame precej enostaven, sledijo si le velika in globoka sprana brezna z malo ozkimi prehodi. Edina resnična ovira je bil meander Strela, kjer je bila še največja težava spraviti skozi presneto težke prasice. Ustavili smo se na krajši pavzi pri zgornjem bivaku na -500, ki se je nahajal tik pred 300 metrov globokim breznom Rolling Stones. Od tukaj naprej je bila naša naloga, da povlečemo telefonski kabel vse do spodnjega bivaka. Po petnajstih minutah polaganja in dveh zvrtnih luknjah se mi je zataknil sveder, s katerim smo vrtali luknje za zatiče za kabel, in je torej sledil moji tradiciji, da se mi nekako v steni zatakne vsak sveder, ki ne pride iz našega gospodarstva. Od tam naprej smo kabel polagali na naravna pritrdišča. Rolling Stones je tako ogromno brezno, da se s težavo komunicira, na dnu smo po manjši stopnji navzgor prišli v nove dele, kjer se najprej čuti zelo močan preprih, ki mestoma buči, jama pa je vse bolj horizontalna. Kabel nam je uspelo povleči skoraj do bivaka Hotel California na globini 1000 metrov, do katerega smo prišli okoli polnoči. Po večerji in popravilu šotora smo končno odšli v spalke.

Naslednji dan smo precej pozno vstali in opustili raziskave na skrajnem koncu jame pri jezeru Free Willy, smo pa zato z jamarskimi legendami Rokom, Klimom in Milanom odšli na ogled po velikih fosilnih galerijah naprej od bivaka. Glavni rov impresivnih dimenzij, prekrit z ježki in kristali, ki rastejo tudi po tleh, se počasi spušča v globino, pri tem pa se nabira vedno več blata in pojavi se tudi vedno več vode. Ustavili smo se pred pilsifonom, kjer smo spili čaj in zrlji na drugo stran v črmino ter en drugega prepričevali, da naj gre oz. ne gre preizkusiti namanjanje v ledeno mrzli vodi. Na poti nazaj smo na srečo še malo raziskovali in pogledali v 30 metrov globoko brezno blizu pilsifona, ki se je povežalo v že znane dele. Nekateri so poskušali vzpostaviti povezavo s površjem preko novega kabla, vendar povezava ni bila tekoča in komunikacija neuspešna, pomembna

sporočila smo prenašali napisana kar na listih čajnih vrečk. Na bivaku smo pojedli makarone in popili čaj. Za hrano je bilo zelo dobro poskrbljeno, bivak je pokal po količini hrane, poleg glavnih obrokov je bil še cel kup dobrot, s katerimi smo se sladkali in nabirali energijo za naporno premikanje po jami.

Tretji dan v jami je šlo zares, odpravili smo se na triurno pot v najgloblje dele, v zahodni krak proti jezeru Free Willy na globini 1200 metrov. Pot tja je potekala precej gor in dol. Edino večje brezno, Shakti, je bilo globoko 140 metrov, sledi mu naslednje brezno Sreča na vrvi do ogromnega, 50 metrov dolgega jezera Free Willy z nesluteno globino. Prečili smo jezero proti jugu ter sproti merili, na enem mestu smo še videli raztopljeno barvo od barvanja pred približno enim mesecem. Na koncu jezera smo začeli iskati fosilni rov, po katerem se je že sprehodil Klemen in se moral predčasno vrniti. Za krajšo stopnjo navzgor smo končno našli rov, posejan z mivko, na mestih širok več kot pet metrov, ki je samo šel, šel in šel naravnost proti jugu. Prehodili smo vsaj 100 metrov in se ustavili pred manjšo stopnjo navzgor. Ker smo bili že kar pozni in ker je naslednji dan sledil povratek na površje, smo morali opustiti raziskovanje in pustili precej neizmerjenega za naslednje ekipe. Ko smo po treh urah prišli nazaj na bivak, nas je tam čakala nova ekipa.

Četrti dan je bilo potovanje proti površju, ven sva odšla Jerica in jaz, ostali so še ostali v jami. Poleg običajne krame sva ven odnesla še nekaj smeti in papirčke s sporočili. Pot je potekala z zelo mirnim tempom, ustavila sva se na zgornjem bivaku, kjer sva pojedla jagodni desert in nadaljevala naprej po brezni čez meander Strela do izhoda v jasen, iztekajoč se kaninski dan.

Odprava je bila na koncu precej uspešna. Čeprav nismo veliko odkrili, sem se veliko naučil in predvsem dobil občutek, kako je na nekoliko bolj mednarodni odpravi s tujimi jamarji. Všeč mi je bilo predvsem spoznati način raziskovanja in navade drugih na večdnevni ekspediciji v globokih jamah, od hrane, opremljanja in samega premikanja po jami. Zadnji dan ekspedicije je nekaj naših članov pomagalo pri nošenju smeti iz zgornjega bivaka na -500. |